

JÄRJESTÖJEN TOIMINTAEDELLYTYKSET VARMISTETTAVA SOTE-UUDISTUKSEN TOIMEENPANOSSA.

Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen uudistuksen toimeenpanossa on varmistettava myös järjestöjen toimintamahdollisuudet. Muutos tarkoittaa, että järjestöille tulee haasteeksi rakentaa yhteistyötä hyvinvointialueiden ja kuntien kanssa.

Vaikka sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen palvelut siirtyvät hyvinvointialueelle, järjestöjen toiminnan tukeminen on myös jatkossa kuntien vastuulla, koska hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on yhä edelleen myös kuntien vastuulla. Järjestöjen toiminnalla edistetään ja vahvistetaan asukkaiden hyvinvointia, terveyttä ja turvallisuutta. Järjestöjen toiminta täydentää julkista palvelua. Tuki voi olla esimerkiksi osa palveluketjua ja -kokonaisuutta.

Siksi esitämmekin, että kuluvan vuoden 2022 aikana Jämsän kaupunki:

- **Laatii yhdessä tulevan hyvinvointialueen kanssa toimintaperiaatteet järjestöjen tukemisestä, jolla turvataan toiminta myös tulevaisuudessa.**
- **Määrittelee vastuutahot, joille kuuluu kaupungissa järjestöjen tukeminen.**
- **Huolehtii järjestöjen aidosta, tasapuolisesta osallisuudesta.**

Lisäksi: Järjestöpositiivisessa kunnassa on kumppanuuteen perustuvat rakenteet, mm. säännölliset viranhaltijoiden, päättäjien ja järjestöjen tapaamiset (nimi voi olla järjestöfoorum tai kaupunkiraati ym.) ja järjestöyhteistyö on huomioitu keskeisissä asiakirjoissa.

Järjestöpositiivisessa kunnassa järjestöavustukset on huomioitu talousarviossa ja kaupungilla on kirjallinen kaikkien saatavilla oleva avustusohje. Kaupungin ja järjestöjen yhteistyötä koskevat asiakirja ym. laaditaan yhdessä.

Järjestöpositiivisessa kunnassa järjestöjen tilat voi olla yksi järjestön avustusmuoto.

Allekirjoitukset:

Aija Paakkonen
Ellen Myllymäki
Riitta Kangas

JÄRJESTÖPOSITIIVINEN KUNTA ON HYVINVOINNIN VOITTAJA!

Järjestöpositiivisessa kunnassa erilaiset yhdistykset, seurat ja järjestöt ovat kunnan toiminnallisia ja strategisia kumppaneita sekä ihmisten arjen hyvinvointia ja aktiivista kansalaisuutta vahvistavia yhteisöjä. Yhdistysten vireä ja moninainen toiminta on sidoksissa kunnan elinvoimaan ja imagoon.

TOIMIVAT RAKENTEET LUOVAT AITOA JA KESTÄVÄÄ KUMPPANUUTTA

Järjestöjen kanssa yhteisesti sovitut yhteistyön rakenteet ja toimintatavat luovat pohjan suunnitelmalliselle ja pitkäjänteiselle kumppanuudelle.

Onko kunnassanne

- nimetty henkilö, jonka työnkuvaan sisältyy järjestöyhteistyö?
- säännöllisiä viranhaltijoiden, päättäjien ja järjestöjen tapaamisia?
- huomioitu monipuolisesti järjestöt ja järjestöyhteistyö keskeisissä asiakirjoissa?
- koottuna ja helposti löydettävissä tieto järjestöyhteistyön rakenteista?

PIENETKIN TOIMINTA- JA KOHDEAVUSTUKSET OVAT KANNATTAVA SIIJOITUS

Kuntatalouden näkökulmasta erilaisten järjestöjen tukeminen on kannattava sijoitus kuntalaisten hyvinvointiin: vapaaehtoistyöhön laitettu euro palautuu noin 6,5-kertaisena. Sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustuksilla varmistetaan arjen tuki myös heikoimmassa asemassa oleville asukkailla.

Onko kunnassanne

- huomioitu järjestöavustukset talousarviossa?
- käytäntönä avustaa järjestöjä monipuolisesti ja yhdenvertaisesti sekä seurata avustuskäytöstä?
- kirjallinen ja kaikkien saatavilla oleva avustushanke?

MAKSUTTOMAT JA TERVEET TILAT TURVAAVAT ELINVOIMAISEN JÄRJESTÖTOIMINNAN

Kohtaaminen ja toiminta tarvitsee tiloja. Maksuttomissa tiloissa järjestöt voivat toteuttaa monipuolisesti yleishyödyllistä ja avointa toimintaa asukkailla. Terveet tilat takaavat tasavertaisen mahdollisuuden osallistua.

Onko kunnassanne

- huomioitu tilat yhtenä avustuskäytäntönä?
- huomioitu tilojen monikäyttöisyys ja monipuolisuus?
- koottuna ja helposti löydettävissä tieto tiloista ja niiden käytöstä?

JÄRJESTÖTIETOA HYÖDYNTÄVÄ KUNTA TUNTEE ASUKKAIDENSA ARJEN

Järjestöt tavoittavat laajasti kuntalaisia heidän arkiympäristössään mm. harrastus- ja vertaistoiminnan kautta. Yhteistyö ja vuoropuhelu erilaisten järjestöjen kanssa edistää asukkaiden osallisuutta ja hyvinvointia.

Onko kunnassanne

- mahdollisuus löytää helposti tieto järjestöistä ja niiden toiminnasta esim. Yhdistystori.fi-palvelua hyödyntäen?
- otettu järjestöt mukaan hyvinvointikertomuksen ja palveluiden suunnitteluun, toteutukseen ja arviointiin?

Keski-Suomen Yhteisöjen Tuki ry tukee ja kehittää keski-suomalaisista kansalais- ja järjestötoimintaa. Lisätietoja: Anu Hätinä & Katariina Luoto etunimi.sukunimi@kyt.fi | www.kyt.fi www.yhdistystori.fi/yhteistyota/kuntayhteistyö/

Lähteet:
Keski-Suomen järjestökartoitus 2018, OTK Tuija Braxin raportti 26/2018, Valtiovarainministeriön raportti 39/2015, KYT ry:n saamat palautteet ja toiveet.

6. Hyvän osallisuuden kokemuksen lähtökohdat

Kuntalaisen osallistuminen kunnan toimintaan edellyttää, että

- hänellä on käytettävissään riittävästi ajantasaista tietoa ja että se on ymmärrettävässä muodossa.
- kunnan toiminta ja päätöksenteko on avointa.
- osallistaminen, osallisuuden edistäminen on kunnassa toimintatapa.
- hän on kiinnostunut osallistumaan.

7. Osallisuuden muodot

Tieto-osallisuus	Suunnittelu-osallisuus	Päätösosallisuus	Toimintaosallisuus
Asukkaalla on oikeus tiedon saamiseen ja tuottamiseen	Asukas osallistuu itseään ja asuinympäristöään koskevan toiminnan ja palvelujen suunnitteluun	Asukas osallistuu itseään tai asuinalueen koskevan päätöksenteon valmisteluun, päätöksen tekemiseen	Asukkaan omaa toimintaa ja konkreettista osallistumista omassa ympäristössään